

Л.В.Гула,
аспірант ХНВУС ,
асистент каф. методики професійного навчання
Миколаївського Національного аграрного університету

СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМ ЯК ОДИН З МЕХАНІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Проблема підвищення якості знань у закладах вищої освіти посідає одне з центральних місць в освітніх реформах нашої держави. Формування єдиного простору у вищій освіті, яке відбувається в сучасній інформаційній мережі знань, вмотивовує до підвищення професійних, соціальних та багатьох інших умов, вимог та форм навчального процесу, які мають попит на ринку праці. Саме тому підвищення адресності освітніх послуг і чітке позиціонування стандартів вищої освіти мають всебічно окреслити суспільне замовлення на фаховий профіль відповідного спеціаліста.

У зв'язку з цим були розроблені Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, головною метою яких є сприяння спільному розумінню забезпечення якісного навчання і викладання усіма стейкхолдерами [5]. Рациональне використання інтелектуальних ресурсів полягає у спрямуванні закладів вищої освіти до студентоцентрованого навчання. Студентоцентрований підхід передбачає розроблення навчально-освітніх програм, які базуються на результатах навчання, враховуючи особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності навчального навантаження згідно плану, яке узгоджується із тривалістю даної освітньої програми. При цьому від студента залежить бажаний зміст предмету, його темп, спосіб і місце навчання.

Перехід до студентоцентрованого викладання та навчання є умовою Болонського процесу, тому заклади вищої освіти в межах своєї автономії мають впроваджувати цей підхід, у тому числі у спосіб розроблення

відповідних регуляторних документів, а також відобразити цей підхід у стратегії розвитку свого закладу вищої освіти.

Якість як оціночна категорія тісно пов'язана з результатами. Тому основними категоріями студентоцентрованого навчання є компетентності та результати навчання. Згідно з методологією Тюнінг, результати навчання – формулювання того, що і як очікується, повинен знати, розуміти та бути здатним продемонструвати студент після завершення навчання. Можуть відноситися до окремого модуля або також до періоду навчання (освітньої програми першого, другого чи третього циклів). Результати навчання визначають вимоги до присудження кредитів [2, с. 5].

Саме розбудова потужної і відповідальної національної системи забезпечення якості вищої освіти відповідно до європейських стандартів передбачає:

- підвищення фахової компетентності, що працюють у сфері вищої освіти відповідно до сучасних моделей, механізмів та інструментів забезпечення якості;
- розроблення та впровадження на рівні кожного закладу вищої освіти інституційних систем забезпечення якості відповідно до європейських стандартів, їх апробації та вдосконалення для забезпечення максимальної адаптації до локальних умов;
- проведення відкритого фахового обговорення серед освітянської спільноти проблеми забезпечення якості вищої освіти стосовно забезпечення об'єктивної оцінки поточного стану та оптимального розвитку цього процесу в Україні [1, с. 30]

Студентоцентроване викладання і навчання відіграють найважливішу роль у стимулюванні вмотивованості студентів, їх самоаналізу і залученні до навчально-освітнього процесу. Це говорить про ретельне обговорення процесів розробки та реалізації навчально-освітніх програм та оцінювання результатів навчання. Тоді як, заклади вищої освіти повинні забезпечити реалізацію програм стосовно забезпечення якості таким чином, щоб заохотити

студентів брати активну роль у творенні освітнього процесу, і що оцінювання студентів відображає цей підхід [1, с. 74].

Вивчення курсу психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти дає можливість реалізувати це завдання, спираючись на необхідність розвитку й актуалізації особистості впродовж життя в різних галузях життєдіяльності та оволодінні елементарними вміннями і навичками для ефективної взаємодії в суспільстві, які сприятимуть розвитку і самореалізації професійного «Я», як у якості спеціаліста стосовно обраного напрямку, так і в якості викладача. Інтерактивне навчання розширює навчально-пізнавальні можливості студентів та дає можливість апробації отриманих умінь, навичок та способів діяльності на інші предмети викладання, створює сприятливу атмосферу у групі, що дає змогу по-справжньому реалізувати особистісно-зорієнтоване навчання, на якому саме і базується студентоцентризм. При використанні інтерактивних технологій на практичних заняттях з дисципліни «Психологія» та «Педагогіка вищої школи» протягом тривалого часу було помічено, що для ефективного використання цих технологій потрібно поступово делегувати повноваження студентам.

Я, вважаю, що має змінитися суть сучасного навчання. Адже, у стандартній парадигмі викладання акцент дуже часто ставиться на обсязі інформації, тоді як у парадигмі навчання – на ефективності навчально-освітнього процесу стосовно того, що саме студенти знають, і що можуть зробити з отриманою інформацією. Отже, оцінкою діяльності викладачів має бути те, що вміють і можуть робити саме випускники і як буде реально використано-вуватися у їх майбутній професійній діяльності. А це означає, що необхідно здійснювати психологічний перехід від повчального способу передавання змісту до акценту на поліпшення вивчення та оволодіння необхідним матеріалом студентами. Це відображено у переході з викладацько-центричного до студентсько-центричного підходу.

Таким чином, нова освітня реформа визначає зміну не лише навчальних планів, а й змісту роботи викладача в цілому. Підвищення якості освіти –

це основне завдання кожного закладу вищої освіти. Зрозуміло, що воно не може бути досягнуто одномоментно, це має бути неперервний процес, який приведе до нової культури відносин у вищій освіті. Саме такі новації позитивно оцінюватимуться студентством, яке буде здатним фахово оперувати інструментарієм, надасть нашій молоді вагомих переваг на ринку праці та надихатиме майбутніх управлінців і науковців на розвиток їхніх здібностей і розбудову успішної держави.

Список використаних джерел:

1. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд /Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С.; за заг. ред. С. Калашнікової та В. Лугового. – К : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2015. – 84 с.
2. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
3. Складановська М.Г. Інноваційне навчання : активізація пізнавальної діяльності студентів : навч. посібник. – Д., 2007. – С. 38
4. Слепкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слепкань. – К.: Вища школа, 2005. – С. 239.
5. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К. : ТОВ «ЦС», 2015. – 32 с.